№ 231. Wtorek 9. Października 1855. Rok Gazecie 45.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 3. października. Dnia 4. października 1855 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XXXVI. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 168. Dekret ministerstwa finansów z 21. września 1855, obowiązujący objęte w powszechnym celnym związku kraje koronne względem celnego postępowania z przychodzącym w handlu surogatem wina i tak zwanym proszkiem wina.

Nr. 169. Rozporządzenie najwyższej władzy policyjnej z 26. września 1855, którem się powszechnie zakazuje drukowane pismo pod tytułem: „Wojna w Oryencie w latach 1853 i 1854 po koniec lipca 1855, wydane przez Jerzego Klapkę."

Nr. 170. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 28. września 1855, prawomocne dla miasta Krakowa i jego okręgu, którem się wydają objaśniające przepisy o traktowaniu spraw hypotecznych w Krakowie i jego okręgu.

Nr. 171. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z 1. października 1855, z objaśnieniem przepisu z 30. grudnia 1854 (dziennik ustaw państwa z roku 1855 II. zeszyt nr. 5.) o przywdzianiu znamion nadwornej żałoby do uniformu urzędowników publicznych.

Nr. 172. Dekret ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia z 2. października 1855, prawomocny dla całego obwodu monarchyi, którym się obwieszczają przepisy Najwyższego postanowienia z 25. września 1855, o regulacyi studyów jurydyczno-politycznych na uniwersytetach austryackich i akademiach prawa, i wydają niektóre wynikające z nich zasady wykonania.

Sprawy krajowe.

Lwów, 8. października. Kilku z obywateli tutejszych zamierzają założyć piekarnią na zysk obliczoną w celu uzyskania taniego i zdrowego chleba — zapraszają tedy wszystkich, którzy do tego użytecznego i oraz zyskownego przedsiębierstwa swoimi kapitałami i pracą przystąpić zechcą, aby się we Czwartek dnia 11. b. m. o godz. 4. po południu w biurze izby handlowej i przemysłowej zgromadzili.

Od izby handlowej i przemysłowej.

(Najnowsze operacye finansowe. — Wykaz banku. — Sprzymierzeni mocarstwa dozwalają wywozu zboża z portów azowskich. — Schadzka kupców na pograniczu w Nowosielicy zabroniona.)

Wiédeń, 5. października. Dziennik „*Austria*" donosi: Na wczorajszem posiedzeniu zakomunikowano dyrekcyi banku reskrypt c. k. ministerstwa finansów tej treści, że państwo na pokrycie zaliczek w sumie blisko 155 odstępuje bankowi domeny państwa i że bank upoważniony został do sprzedaży tych dóbr. Równocześnie upoważniono bank do emisyi akcyi w sumie 20 milionów reńskich śrebrem na założenie banku hipotecznego.

— Na posiedzeniu banku podpisano wykaz z dnia 4go października. Zasób śrebra wynosi 47,999.671 r. (w przeszłym miesiącu 47,972.011 r.) Obieg banknotów jest 393,220.226 r. (w przeszłym miesiącu 396,737.879 r.) Eskomptowane efekta są 80,998.551 r. (w przeszłym miesiącu 83,171.770 r.) Zaliczki na obligacye wynoszą 94,923.930 r. (w przeszłym miesiącu 92,951.120 r.) Fundowany dług państwa wynosi 60,984.557 r. (w przeszłym miesiącu 61,250.413 r.) Dług zaręczenia za papierowe pieniądze państwa jest 44,251.847 r. (w przeszłym miesiącu 46,952.059 r.) Hypotekowany dług państwa pozostał w sumie 55 milionów.

— „*Lit. koresp. austr.*" pisze: Dowiadujemy się właśnie o ważnem postanowieniu rządów sprzymierzonych Francyi i Angli, a mianowicie ważnem w tych czasach dla handlu zbożem. Tryestyński dóm kupiecki pod firmą „Gopcevich" poniósł jak wiadomo bardzo znaczne straty w zbożu, które mu w portach morza azowskiego zasekwestrowano. Ces. rząd austryacki nie omieszkał wstawiać się za tym domem kupieckim u rządów sobie sprzymierzonych, a chociaż rządy wspomnione już dawniej oświadczyły, że na rzecz osobistą którego z kupców od zasady przyjętej odstępować niepodobna, zaczem i pozwolenie do wywozu wydanem być nie może, powiodło się jednak usiłowaniom rządu cesarskiego załatwić pomyślnie sprawę wspomnioną, i rządy Francyi i Anglii wyrzekły odtąd zasadę wolnego handlu zbożem tak dla swych własnych, jako i dla okrętów neutralnych. Lecz stan blokady wybrzeży tamtejszych znaglił jedynie przepisać pewne warunki, pod któremi handel zbożem w portach morza azowskiego dozwolonym być może. Według tego więc każdy okręt, któryby w drodze po zboże do którego z portów chciał mijać eskadrę blokującą — powinien oznaczyć dowódzcy eskadry, lub jego zastępcy ten port, do którego się udaje. Oświadczenie to musi stać wyraźnie wymienione w okrętowych papierach legitymacyjnych; za przybyciem okrętu do cieśniny w Kerczu legitymacya ma być okazana wysłanemu do rewizyi oficerowi, i widymowana. Po nabraniu zboża może okręt wracać bez żadnej przeszkody do któregokolwiek portu po tej lub po tamtej stronie Bosforu. Rozumie się przy tem, że takiemu okrętowi nie wolno zawijać do żadnego portu będącego w ręku Rosyan, ani do innego jak tego, który w papierach okrętowych jest wymieniony, wyjąwszy jedynie w czasie burzy morskiej lub dla koniecznej naprawy okrętu.

Okręta, któreby warunków tych nie przestrzegały, mogą być zabrane. Oprócz tego mają okręta zbożem handlujące poddać się rewizyi w każdem miejscu, gdzie tego od nich zażądają.

Admirałów flot sprzymierzonych zawiadomiono już o tem rozporządzeniu; i spodziewać się należy z pewnością, że marynarze z różnych krajów nieomieszkają korzystać z tej sposobności, i zaopatrzą się zbożem z zasobów nagromadzonych w portach morza azowskiego.

— Na komorze celnej Nowosielica leżącej na pograniczu austryacko-rosyjskiem było potąd we zwyczaju, że u rogatki odbywały się schadzki kupców tutejszych z rosyjskimi, a dla ułatwienia spraw handlowych dozwalano przychodzić kupcom rosyjskim do c. k. komory celnej w Nowosielicy, a kupcom austryackim do ces. rosyjskiej komory celnej tegoż nazwiska.

Teraz zaś rozporządzono jak się dowiadujemy ze strony rządu rosyjskiego, że schadzki te mają być zupełnie zabronione, i że nadal nikomu nie będzie dozwolony przystęp ani do celnej komory rosyjskiej ani do c. k. austryackiej. Odtąd więc dostać się tam będzie można tylko za formalnym paszportem podróżnym.

Ameryka.

(Poczta amerykańska. — Europejscy wychodźce z powrotem. — Stronnictwa na wyspie Kuba. — Santa-Ana. — Stan publiczny Mexyku.)

Nowy York, 18. września. Według dziennika *New-York-Herald* nie ustaje migracya wychodźców z powrotem do Europy. — P. Harris, konzul Stanów zjednoczonach, wyjechał z Washingtonu dla zawarcia nowego traktatu handlowego z Hiszpanią. — W Wirginii ustawała już cholera. — Według doniesień z Hawany z dnia 8go groźnie występują partye stronnicze. P. Backhouse, angielski komisarz przy mięszanej komisyi, mianowanej w sprawie przytłumienia handlu niewolnikami, padł ofiarą morderców, których jednak ujęto. Santa Anna znajdował się w Puerto Principe, okręt zaś, na którym umknął, schronił się do Nuevitad. Korespondent do jednego z dzienników Washingtońskich donosi, że Santa Anna posiada w majątku prywatnym 7 milionów dolarów. — W Mexyku panowało największe zamięszanie; rządy Carrery nieuzyskały przychylności w pospólstwie, a stronników jego pobili partyzanci Ayatha w Vera Cruz i Zacatecas. Między kandydatami do prezydentury zajmuje Alvarez pierwsze miejsce. Posunął się na 20 mil ku stolicy, a Carreras miał oświadczyć, że mu odda rządy, zreformuje armię i gwardyę narodową. Od czasu ucieczki Santa Anny mnożą się dzienniki i nieustanne wiodą spory ze sobą.

Anglia.

(Poczta londyńska. — Mianowanie feldmarszałków. — Wyprawa legii szwajcarskiej. — Wymiana jeńców. — Insynuacye dziennika Times. — Odszczególnienie kontradmirała Lyons. — Wyprawa Omera Baszy. — Dalsze działanie floty czarnomorskiej.)

Londyn, 2. października. Gazeta londyńska ogłasza dekreta mianujące jenerałów Combermere, Strafford i Hardinge feldmarszałkami. Armia angielska liczy obecnie pięciu feldmarszałków; tymi są oprócz nowo mianowanych król belgijski i książę Albert.

Listy z Krymu donoszą, że jenerał Bentinck dla poratowania zdrowia musi wracać do Anglii, i że dla tego samego powodu jenerał Markham będzie musiał złożyć komendę swej dywizyi.

Pierwszy pułk legii szwajcarskiej, składający się z dwóch batalionów stojących załogą w Duwrze, otrzymał rozkaz odpłynąć do Malty. Drugi batalion wyruszył 29. z. m. z Duwru do Kanterbury, gdzie z pierwszym czekać będzie dalszych rozkazów. Obadwa te bataliony liczą 46 oficerów i 1350 żołnierzy. Kilka innych pułków otrzymało rozkaz być w pogotowiu do odpłynięcia na widownię boju.

Okrętem „Perseverance" odpłynęło z Havre 95 mężczyzn, 15 kobiét i pięcioro dzieci rosyjskich wziętych w niewolę w Bomarsundzie. W Plymouth zabrał ten okręt w przejeździe jeszcze 10 oficerów, gubernatora wysp Alandzkich, dwie żony oficerów rosyjskich, 296 żołnierzy i 34 kobiét i dzieci. Cały transport odpłynął do Libawy, gdzie się odbędzie wymiana jeńców.

— Dziennik *Times* wspomina z pochwałą o współdziałaniu flot sprzymierzonych podczas wyprawy krymskiej, i wzywa rząd angielski, by wyszczególnił kontr-admirała Lyons za świetne jego usługi. W kontrolach marynarki naszej mamy spisanych przeszło 20 admirałów i tyleż wiceadmirałów niezdolnych do służby okrętowej, a flotami naszemi na morzu czarnem i baltyckiem dowodzą tylko kontr-admirałowie, którzy banderą dowodzą dopiero od 4 lub 5 lat. Rząd francuski wyniósł kontr-admirała Bruat'a po zdobyciu Sebastopola natychmiast do rangi admirała — równającej się randze marszałka, zaczem i my powinniśmy pamiętać o nagrodzie dla tych oficerów, którzy flocie naszej zaszczyt przynoszą, i posunąć ich na wyższy stopień godności bez względu na właściwy porządek awansu. Sir Charles Wood, reformator w tylu rzeczach, tuszymy, będzie i o tem pamiętał, zwłaszcza że koronie przysłuża prawo mianowania, lub rezolucyą tajnej rady, lub innym jakim sposobem oficera zasług sir E. Lyons'a od razu admirałem. — Inne rady jeszcze podsuwa *Times* mówiąc o Omer Baszy: „Śród krytycznego teraz położenia wojsk tureckich w Karsie — byłoby zapewne najlepiej, ażeby Omer Basza z całem wojskiem tureckiem, znajdującem się teraz w Krymie, wyruszył wzdłuż wybrzeży mingrelskich, a transport, ażeby mu ułatwiały floty sprzymierzone. Po zmienionem u nieprzyjaciół stanowisku, zmieniły się i działania na morzu. Rosyjska siła morska, (a może wkrótce i cała rosyjska siła zbrojna) została wyparta z całego wybrzeża czerkieskiego, z wybrzeży morza azowskiego, i nawet z wielkich portów wojennych w Krymie. Rzeczą przeto widoczną, że smug kraju w północno-zachodniej stronie Krymu, między ujściem Bugu i Dniepru, tudzież między Mikołajewem i Chersonem będzie na przyszłość osią działań rosyjskich, i przytułkiem reszty ich władzy na czarnem morzu. Cesarz rosyjski wybrał się też w podróż do Mikołajewa, gdzie się zebrały ostatki floty rosyjskiej, gdzie są arsenały i doki, w których zechcą może budować nowe okręta. Tam nakoniec może utwierdzi się armia, czy-to znaglona do cofnięcia się z Krymu zbliżającą się zimą lub zagrożeniem wojsk sprzymierzonych, albo też ściągać tam będą nowe posiłki zbrojne dla walczenia z nami o posiadanie Krymu. Mikołajew był przed zbudowaniem Sebastopola główną kwaterą admiralicyi rosyjskiej na morzu czarnem, a gabinet petersburgski utwierdza się teraz na drugiej swej linii obronnej. Jakoż Mikołajew a nie Sebastopol był przez cały czas arsenałem budowli okrętowej; tam budowano wszystkie okręta wojenne morza czarnego, chociaż ujście Bugu i Ingułu tak jest płytkie, że okręta nowe spuszczają na morze bez wszelkiego ich wprzód uzbrojenia. Idzie teraz o to, czyli bombardyery eskadr sprzymierzonych zdołają dopłynąć aż do doków. Z drugiej zaś strony i to rzeczą pewną, że między warownią w Kinburn i Oczakowem znajduje się dość głęboki szlak wodny nawet dla największych okrętów, i że ujścia Dniepru i Bugu byłyby w naszem ręku, gdybyśmy tylko szlak ten już opanowali. Zapewne też zwrócili admirałowie dawno już uwagę swoją na ten ostateczny północno-zachodni zakąt morza czarnego, gdzie na 40 milowym smugu wybrzeżnym leży Odessa, Oczakow, tudzież zakłady mikołajewskie i chersońskie. Nie przedsiębrano tam potąd żadnych większych działań wojennych, a właśnie miejsce to będzie jednem z najważniejszych stanowisk w ciągu dalszej wojny. Oblężenie Oczakowa przez księcia Potemkina roku 1788 było rodzajem oblężenia Sebastopola, na mniejszy tylko rozmiar; oblężenie to trwało bowiem 6 miesięcy, a pod murami Oczakowa zginęło wówczas 40.000 ludzi.

Wielka jednak twierdza, którą niegdyś zwano Oczakowem, dawno już zburzona, a dawniejsze miasto składa się tylko z kilku chat rybackich. Zdaje się, że Rosyanie postanowili uzbroić znów ważną cieśninę tamtejszą. Spodziewamy się przeto, że sprzymierzeni nie tracąc czasu, uderzą jeżli będzie można jeszcze przed nadchodzącą zimą w tem miejscu na nieprzyjaciela. Flota sprzymierzonych zwolniona teraz pod Sebastopolem ma jeszcze wiele do spełnienia, a że ostatnia burza w Krymie — mniej na szczęście zgubna od przeszłorocznej — zapowiada zbliżanie się zimy, zaczem spodziewać się też należy, że się do działań wojennych wezmą z pośpiechem i z wszelką gorliwością".

Francya.

(Poczta paryska. — Narady ministeryalne. — Abd-el-Kader wyjeżdża. — Szkoła turecka w Wersalu. — Hotel Fould. — Przedaż mięsa.)

Paryż, 3. października. W obec ważnych kwestyi w dziedzinie spraw publicznych odbywają się częste narady ministeryalne w Paryżu. Wczoraj było nadzwyczajne posiedzenie, dziś znowu zwyczajna sesya ze środy. Ważna sprawa wyżywienia bierze pomyślniejszy obrót, ceny spadły znacznie na wszystkich prawie targowicach.

Abd-el-Kader był wczoraj na posłuchaniu pożegnawczem w Saint-Cloud. Dziś był na obiedzie u ministra spraw zagranicznych z ministrami i innymi wyższymi urzędnikami. Jutro ma wyjechać z Paryża.

Słychać, że na usiłowania Mehemet-Ali-Baszy założona będzie w Wersalu szkoła turecka. Na utrzymanie tego zakładu ma Sułtan rocznie łożyć sześć milionów piastrów czyli półtora miliona franków. Trzysta młodych Turków uczyć się będzie w tej szkole języków europejskich, tudzież kształcić się w umiejętnościach i sztukach przemysłowych.

Pan Achille Fould, minister stanu, buduje obecnie na przedmieściu Saint-Honoré wielki hotel naprzeciw pałacu księcia Sturdzy, byłego hospodara w Mołdawii.

— Według rozporządzenia prefekta policyi będzie mięso od dnia 16. października taxowane równie jak chléb co dni 14, a mianowicie według ceny bydła na targowicy w Poissy i według czystej wagi mięsa, jaka się okazała w jatkach w ciągu poprzedzających dni czternastu. Mięso wołowe i krowie podzielono na 3, a cielęce i baranie na 2 kategorye, a rzeźnik ma doręczyć każdemu kupującemu bez żądania spis gatunków mięsa z podaniem ceny. Zakazano ważyć kości w dodatku do mięsa. W budach na targowicy ma być mięso sprzedawane przynajmniej o 10 centymów niżej taxy.

Belgia.

(Nowiny dworu.)

Bruxela, 2. października. Królowa Amelia przybyła w towarzystwie księcia i księżny Montpensier, tudzież księcia i księżny Nomours na zamek Laeken.

Włochy.

(Dekret z poleceniem zastępstwa księcia Carignan. — Kontyngens do Krymu. — Konsystoryum tajne. — Nieporozumienia Neapolu z mocarstwami zachodniemi łagodzą się.)

W Turynie wyszedł następujący dekret królewski:

Wiktor Emanuel II. itd.

Gdy dla słabości, na którąśmy niedawno zapadli, potrzeba Nam jeszcze kilka dni do zupełnego wyzdrowienia, a przeto niepodobna Nam zajmować się sprawami państwa; ze względu na potrzebę załatwiać niezwłocznie bieżące i naglące sprawy; po wysłuchaniu Naszej rady ministrów i sprawozdania Naszego sekretarza państwa spraw wewnętrznych rozporządzamy:

Jedyny artykuł. Nasz ukochany kuzyn książę Eugeniusz Sabaudzki-Carignan otrzymuje polecenie, dopóki stan zdrowia Naszego nie dozwoli Nam objąć znowu spraw państwa, w Naszem imieniu według sprawozdania odpowiedzialnych ministrów załatwiać bieżące i naglące sprawy i podpisywać dekreta królewskie, które w formie zwyczajnej mają być kontrasygnowane i widymowane.

Prezydentowi rady ministrów i ministrom sekretarzom państwa poleca się każdemu w jego sferze wykonanie tego dekretu, który pieczęcią państwa opatrzony, ma być złożony w zbiorze aktów rządowych.

Dano w Pollenzo, 27. września 1855.

Wiktor Emanuel.
M. Ratazzi.

— Z **Genuy** ma odejść w pierwszych dniach tego miesiąca drugi kontyngens do Krymu w liczbie do 5000 ludzi; między tymi znajduje się 1250 strzelców.

— Na dniu 28. września zrana odbyło się w **Rzymie** tajne konsystoryum w Watykanie, na którem Ojciec św. mianował Jego Eminencyę kardynała Viale Prela, arcybiskupa Kartaginy i pronuncyusza apostolskiego w Wiédniu arcybiskupem Bononii.

— *Journal des Debats* pisze, że nieporozumienie między Neapolem i mocarstwy zachodniemi zdaje się być załatwione, gdyż Anglia i Francya skłaniają się przyjąć ofiarowane zadość-uczynienie, co już z tego wnosić można, że książę Carini, ambasador Neapolitański w Londynie, który już był w drodze do Neapolu otrzymał rozkaz wrócić natychmiast na swą posadę do Londynu. Korespondent wspomnionego dziennika dodaje, że rząd neapolitański ściągnął sobie swem postępowaniem nie jedną nieprzyjemność, że zresztą pewne środki np. zakaz wywozu żywności przedsięwzięto nie z zamiarów nieprzyjaznych przeciw mocarstwom zachodnim, lecz z obawy drożyzny, jak się stało w roku 1853. Przywiązywano także zanadto dużo wagi do dyrektora policyi Mazza, którego Król usunął teraz na życzenie mocarstw zachodnich.

Turcya.

(Nowe urządzenie katastru i opłata podatku. — Doniesienie z Trypolidy. — Radość w Smyrnie z odniesionego zwycięztwa a wielka niechęć Greków.)

Konstantynopol, 24. września. Wysoka Porta wydała notę do legacyi mocarstw zagranicznych z uwiadomieniem, że odtąd cudzoziemcy płacić będą podatek gruntowy wszędzie, gdzie wartość gruntu oznaczona została katastrem. Okazuje się z tego dokumentu, że dotychczas poddani zagraniczni cesarstwa wzbraniali się opłacać podatek gruntowy utrzymując, że kataster niebył dokładnie zrobiony a podatki niebyły równie podzielone. Porta nakazała więc odnowienie katastru i wyznaczyła podatek stosownie do wartości oszacowanego gruntu. Nota urzędowa wzywa ze względu na poddanych zagranicznych pomocy ambasad w przeprowadzeniu tych nowych przepisów.

— Rząd turecki odwołał Mustafa Baszę, gubernatora Trypolidy. Ostatnie wiadomości z tej prowincyi z dnia 11. września były pomyślniejsze; spodziewano się przeto w Konstantynopolu, że odwołanie niepopularnego gubernatora, przyczyni się do uśmierzenia buntu.

— Z **Smyrny** 19. września piszą do *Triester Zeitung*: „Trudno sobie wyobrazić, jakie wrażenie zrobiła tu wiadomość o upadku Sebastopola. Paropływ francuski, który miał przybyć w sobotę, zatrzymany był 24 godzin w Konstantynopolu i przybył w niedzielę rano. Tłumy ludu okrywały wybrzeże. Francuski bryg „Olivier“, który z pokładu odebrał depesze, dał zaraz za przybyciem parpopływu 21 wystrzałów z dział i wywiesił angielską, turecką i sardyńską banderę. Wszystkie w porcie stojące kupieckie okręta sprzymierzone, powywieszały swe chorągwie. Dniem wpoprzód już nakazał gubernator poddanym Turcyi, to jest Turkom, Ormianom, Żydom i Grekom (Rajom) iluminacyę, jakoż niezwłocznie rozbiegli się woźni tureccy po wszystkich ulicach rozgłaszać tę wiadomość. Co dla jednych było radością, sprawiło drugim smutek. Grecy tworzyli grupy i powątpiewali, ale gdy grecki kapłan ogłosił z ambony w cerkwi wiadomość, i wezwał do iluminacyi, wynieśli się wszyscy z cerkwi i księdza zostawili. W dzielnicy Franków były pod wieczór oświetlone gmachy konzula austryackiego i toskańskiego, równie jak pomieszkania wielu Anglików i Francuzów, a na bazarze stały wszystkie budy otworem; mianowicie zaś budy tureckie były gustownie udekorowane i oświetlone. Między Turkami panowała niezmierna radość, a między Rajami smutek. Widać było po iluminacyi, że była po części wymuszona. W niedzielę pod wieczór przyszło do zatargów między Grekami i Francuzami, chociaż gubernator powysyłał liczne patrole; i tak na placu Punta pchnięto nożem śród białego dnia majtka z okrętu „Olivier“. Dotychczas niepowiodło się wyszukać sprawcy, lubo jego żonę, dzieci i krewnych aresztowano. Wypadki te malują dostatecznie nieprzyjazne usposobienie Greków przeciw wszystkiemu, co niejest Grekiem.

Z teatru wojny.

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Depesze z Krymu zawierają podziękowania armii i dowodzćom. — Doniesienia potoczne z Krymu. — Przygotowania do dalszej wyprawy. — Załoga Sebastopolska — Wyjazd floty z Kamieszy. — Szczegóły po wzięciu Sebastopola. — Doniesienie o Szamilu.)

Angielskie ministeryum wojny otrzymało depeszę jenerała Simpsona z Sebastopola z d. 18. września. Jenerał przesyła dwa listy Pelissiera, w których naczelny wódz francuski wspomina z pochwałami o usługach przydzielonych do francuskiej głównej kwatery komisarzy angielskich, jenerała-majora Hugh Rose i podpułkownika St. Georges Foley.

Nadeszła także depesza jenerała Lyons z d. 18. września. — Przyłączony do niej rozkaz armii jenerała Simpson dziękuje brygadzie floty za jej spółdziałanie przy oblężeniu Sebastopola.

Warna, 23. września. Wszystkie doniesienia dochodzące nas z Krymu zgadzają się w tem, że z końcem bieżącego miesiąca mają się rozpocząć wielkie działania ku zupełnemu zdobyciu całego Krymu; burze srożące się już na czarnem morzu utrudniły cokolwiek regularną komunikacyę z Kamieszem i Bałakławą, co opóźnia przygotowania floty sprzymierzonej w Krymie do nowej wielkiej expedycyi. — W Sebastopolu zajmują się gorliwie restaurowaniem nie zniszczonych jeszcze zupełnie fortów i gmachów. Obecnie składa się załoga twierdzy z 18.000 ludzi, z których połowa należy do korpusu inżynieryi, artyleryi i marynarki. Wojsko to będzie umieszczone w sześciu najmniej uszkodzonych koszarach.

— Jak już telegrafem donoszono opuściła flota sprzymierzona Kamiesz d. 27. z. m. i udała się w kierunku północnym. Szczegółowe raporta donoszą, że flota opatrzona obficie w działa i amunicyę miała na pokładzie liczną armię. Domyślano się, że expedycya wyląduje między Chersonem i Mikołajewem i zagrozi równie Mikołajew, pierwszy rosyjski port wojenny, jakoteż Perekop.

— Z pod Sebastopola piszą do *Monitora* z 14. września o niektórych nieznanych jeszcze szczegółach walki, i o nadzwyczajnej odwadze wielu żołnierzy francuskich. W wojsku panował taki zapał wojenny, że ranni wyrzekali się pomocy i sami o własnych swych siłach wlekli się do ambulansów. Dawanej im pomocy nie przyjmowali. „Szkoda czasu, mówili do kolegów, idźcie raczej bić nieprzyjaciela, niżli nas dźwigać!“ Jeden z żołnierzy, któremu kula ramię urwała, rzekł do ubolewającego nad nim oficera: „Fraszka strata jednej ręki, ale za to przy nas zwycięztwo!“ Ale i oficerowie podniecali ducha żołnierzy dobrym od siebie przykładem. Pan Launoy opowiada: „Widzieliśmy jenerała Bourdaki, postrzelony w piersi wracał sam do namiotu i tylko jeden żołnierz go wspierał. Później nieco spostrzegliśmy jenerała de la Motterouge; podczas strasznego wybuchu okopów między Małachowem i małym redanem otrzymał ranę w głowie i nie ustał; z zakrwawioną twarzą stanął na reducie o działach lankastrowych; towarzyszyli mu jeden pułkownik i jeden kapitan z gwardyi cesarskiej, także ranni. Wszyscy trzej szli o własnych siłach i nie dozwalali dźwigać się na noszach mimo dotkliwego bolu. Rzadka ta odwaga i cierpliwość. Ranni tłumili ból w sobie z niewypowiedzianą wytrwałością.“

„Dnia 9go zrana wdarli się żołnierze nasi mimo pożaru do miasta. W pomieszkaniach mianowicie jenerałów i oficerów wyższych armii i marynarki rosyjskiej znaleziono broń kosztowną, bogate mundury i papiery, których zniszczyć nie zdołano, a z tego widać, że odwrot z Sebastopola był nagły i niespodziewany, i że nieprzyjaciel niespodziewał się tak prędkiego z naszej strony ataku. Dzisiaj przygasł ogień zupełnie; zniszczył on przedewszystkiem warownie, koszary i zabudowania publiczne; ale wiele domów ocalało i mogą przydać się jeszcze na koszary dla wojska, jeżliby tego potrzeba wymagała.“

„W górnej części miasta znajduje się wzdłuż bulwarów nasadzonych drzewami cały szereg domostw okazałych, a między temi takzwany „dóm zielony“, w którym rezyduje teraźniejszy gubernator Sebastopola, jenerał Bazaine, tudzież znaczna liczba kościołów, szpitalów, biblioteka i ładny teatr, podobny wewnętrzną swą strukturą i urządzeniem do teatru w Palais Royal. Dolna część miasta zbudowana między parowami, przeznaczona była właściwie dla załogi wojskowej. Sebastopol jest wprawdzie miastem obszernem, lecz budowa jego nie odznacza się ani dobrym układem, ani pięknym pozorem; całe swe znaczenie zawdzięcza tylko wspaniałemu portowi, swym arsenałom, tudzież zakładom wojskowym i budowlom marynarskim i które należą rzeczywiście do najpiękniejszych w świecie. Dnia 11go września zatopili Rosyanie ośm ostatnich swych parpopływów, a między temi okręt zwany „Włodzimierzem“, jedną bardzo piękną fregatę, okręt „Gwiazda północna“ i jedną korwetę wspaniałą, na której odbywał ś. p. Cesarz Mikołaj wraz z swymi synami roku 1851 wycieczkę morską z Odessy do Krymu. — Wpływ jesiennego porównania dnia z nocą, które na morzu czarnem sprowadza zawsze burze, ustał już zupełnie. Od dwóch dni mamy pogodę prześliczną, temperatura powietrza łagodna, a stan zdrowia armii i załogi okrętowej wyborny.“

— Korespondent dziennika „*Patrie*“ pisze z Sebastopola pod dniem 15. września, że jeszcze w 72 godzin po ustąpieniu Rosyan, wydarzały się w Sebastopolu explozye, i kaleczyły żołnierzy francuskich. Ale działa swego zniszczenia nie zupełnie dokonali Rosyanie. I tak fort Mikołaja pozostał prawie nieuszkodzony, lecz fort Pawła wyleciał w powietrze. W forcie Mikołaja znaleziono prócz dział w dość dobrym stanie, także ogromną masę prochu przygotowanego pod miny. Działa pozostały niezagwożdżone. W jednym szpitalu zostawili Rosyanie rannych, już od trzech dni bez żadnej lekarskiej pomocy; większa część z nich wymarła nim Francuzi wkroczyli. Sebastopol w gruzach z wyjątkiem małej liczby domów, gdzie jeszcze mieszkać można.

Od czasu do czasu dają Rosyanie ognia ze stanowiska swego. Kule z fortu Konstantyna sięgają odnogę Strzelecką, nawet do miasta zanoszą się ztamtąd. Ztem wszystkiem ogień Rzsyan nie jest już silny. Korpus inżynierów i artylerya są bardzo czynne w Sebastopolu, a ogień z nieuszkodzonego fortu Mikołaja odpowiada już na ogień rosyjski.

— Z Tyflisu z d. 5. września zawiera dziennik „*Nord*“ korespondencyę z doniesieniem, że o Szamylu nic nie słychać; zdaje się, że czeka aż się Turkom lepiej powiedzie. Turecka armia w Azyi stała się pośmiewiskiem Czerkiesów odkąd Rosya działa znowu zaczepnie. Według tego korespondenta nie mają Rosyanie zamiaru brać Karsu szturmem, lecz spodziewają się, że załoga się podda gdy zje ostatni bochenek chleba i ostatniego konia.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Kopenhaga, 5. października. Następca tronu Ferdynad wzbraniał się podpisać konstytucyę, za co dnia wczorajszego uchylony został od naczelnego dowództwa w Seeland i przydzielony à la suite armii.

Paryż, 5. października. Na dzisiejszej giełdzie przybita była depesza marszałka Pelissier donosząca o świetnej potyczce kawaleryi francuskiej stoczonej z Rosyanami dnia 29. z. m. pod Eupatoryą.— Według dalszych wiadomości wszczęła się ta walka właściwie pod Koughil pięć mil francuskich ku stronie północno-wschodniej od Eupatoryi poczem kawalerya francuska pod dowództwem jenerała d'Allonville zadała rosyjskiej pod jenerałem Korff klęskę. Sprzymierzeni zdobyli 6 dział, 250 koni i pojmali 160 jeńca. Ze strony francuskiej było dwóch poległych i 27 rannych.

Wyszło ogłoszenie, że dyskonto banku podwyższono na 5 od sta, a termin wypłaty wexlów dyskontowych skrócono z 90 na 75 dni.

Constitutionnell donosi, że nieporozumienie między Toskanią a Piemontem zagodzone będzie w sposób polubowny.

Madryt, 3. paźdz. Kortezy przyjęli projekt ustawy zawierający niektóre postanowienia względem przypuszczania wychodźców politycznych na terytoryum hiszpańskie.

Turyn, 3. paźdz. Wobec toczącej się wojny oryentalnej przywrócono na mocy nowych statutów sabaudzki kordon wojskowy.

Z **Malty** donoszą do *Gazety Tryest.*, że powstańcy w Trypolidzie w znacznej sile idą na stolicę.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 8. paźdz. Dziś płacono na naszym dzisiejszym targu za korzec pszenicy 39r.45k.; żyta 28r.35k.; owsa 16r.40k.; hreczki 20r.15k.; kartofli 10r.45k.; — cetnar siana sprzedawano po 2r.45k.; okłotów 2r.12½k.; sąg drzewa bukowego kosztował 47r.30k., sosnowego 41r.15k. w. w. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Kurs lwowski.

Dnia 8. października.

		gotówką		towarem	
		złr	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	15	5	19
Dukat cesarski	„ „	5	18	5	22
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	6	9	10
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	45	1	$45\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	40	1	42
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	15	1	16
Galicyj. listy zastawne za 100 zr.	bez kuponów	91	30	92	—
Galicyjskie Obligacye indem.	bez kuponów	65	36	66	12
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	77	45	78	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 8. października 1855.

		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	„ „	—	—
„ dawał „ „ za 100	„ „	91	30
„ żadał „ „ za 100	„ „	92	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 4. października.

			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto $74\frac{5}{8}$	$74\frac{5}{8}$
detto pożyczki narod.	5%	„ $79\frac{1}{8}$ $78\frac{13}{16}$ $\frac{15}{16}$	$78\frac{15}{16}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	„ —	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„ —	—
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	„ —	—
detto detto	4%	„ —	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„ —	—
detto detto detto	3%	„ —	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„ —	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„ —	—
detto detto z r. 1839		„ —	—
detto detto z r. 1854		„ 97	97
Obl. wied. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	94	94
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	—	—
Akcye bankowe		1056 1045 1050	1052
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		2030 $2032\frac{1}{2}$	2030
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.		—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.		—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.			
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		420 425	$422\frac{1}{2}$
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.		—	—
Renty Como		—	—

Wiedeński kurs wekslów.

Dnia 4. października.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	$93\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ l.	$932\frac{1}{2}$ m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$113\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$ / 113 $112\frac{7}{8}$	$113\frac{5}{8}$ uso. / $112\frac{7}{8}$ 3 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$112\frac{1}{4}$ 112 112 l.	112 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$82\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$ l.	$82\frac{3}{4}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11 1 11 10—58 59 l.	11— 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$111\frac{1}{2}$ 112	$111\frac{3}{4}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	131 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ l.	$131\frac{1}{2}$ 2 m.
Paryż za 300 franków	132 $131\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ l.	$131\frac{7}{8}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	242	242 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	$18\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	$18\frac{1}{4}$ Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 5. października o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 93 l. — Augsburg $112\frac{3}{4}$ l. — Frankfurt 112 l. — Hamburg $82\frac{1}{2}$ l. — Liwurna —. — Londyn 10.57 l. — Medyolan $111\frac{1}{2}$ l. -- Paryż $131\frac{1}{4}$ l.

Obligacye długu państwa 5% $74\frac{1}{2}$—$74\frac{5}{8}$. Detto S. B. 5% 85 — 86. Detto pożyczki narod. 5% $78\frac{3}{4}$—$78\frac{7}{8}$. Detto $4\frac{1}{2}$% $65\frac{3}{4}$—66. Detto 4% $59\frac{3}{4}$ — 60. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% — — —. Detto z r. 1852 4% — — —. Detto Głognickie 5% $91\frac{1}{2}$—92. Detto z r. 1854 5% — — —. Detto 3% $45\frac{3}{4}$ — 46. Detto $2\frac{1}{2}$% $36\frac{1}{2}$ — $36\frac{3}{4}$. Detto 1% $14\frac{1}{2}$—$14\frac{3}{4}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 75 — 76. Detto krajów kor. 5% 66 — 72. Pożyczka z r. 1834 228 — 229. Detto z r. 1839 120 — $120\frac{1}{4}$. Detto z 1854 $96\frac{1}{4}$—$96\frac{1}{2}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% $53\frac{1}{2}$ — 54. Obl. lom. wen. pożyc. r. 1850 5% 92 — 94. Akc. bank. z ujmą 1060 - 1062. Detto bez ujmy — — —. Akcye bankowe now. wydania — — —. Akcye banku eskomp. $86\frac{1}{2}$ — 87. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $201\frac{1}{4}$ - $201\frac{3}{8}$. Wied.-Rabskie — — —. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 220 — 222. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20. Detto 2. wydania 25 — 30. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej $90\frac{1}{2}$—$90\frac{3}{4}$. Detto żeglugi parowej 536 — 538. Detto 11. wydania —. Detto 13. wydania 516 — 517 Prior. obl. Lloydy (w srebrze) 5% 90 — 91. Północn. kolei 5% $82\frac{1}{2}$—83. Glognickie 5% $72\frac{1}{2}$ - 73 Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 80 — 81. Detto Lloyda 425 — 430. Detto młyna parowego wiedeń. 89 — 100. Renty Como $13\frac{1}{2}$—$13\frac{3}{4}$. Esterhazego losy na 40 złr. $71\frac{1}{2}$ — 72. Windischgrätza losy $25\frac{1}{2}$—$25\frac{3}{4}$. Waldsteina losy $24\frac{1}{2}$ - $24\frac{3}{4}$. Keglevicha losy $10\frac{1}{4}$—$10\frac{1}{2}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $17\frac{1}{2}$ - $17\frac{3}{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wied. d. 5. paźdz. o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $17\frac{1}{2}$. Ces. dukatów obrączkowych agio 17. Ros. imperyały 9.3. Srebra agio $13\frac{1}{4}$ gotówką.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 8. października.

Obligacye długu państwa 5% $74\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}$% —; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z. r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcye bank. 1069. Akcye kolei półn. 1995. Glognickiej kolei żelaznej. —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 536. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcye niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 113 l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 112. l. 2. m. Hamburg $82\frac{1}{2}$ l. 2. m. Liwurno $111\frac{1}{2}$ l. 2. m. Londyn 11.—. l. m. Medyolan $111\frac{1}{2}$. Marsylia —. Paryż $131\frac{3}{4}$. Bukareszt 242. Konstantynopol 415. Smyrna —; Agio duk. ces. $17\frac{5}{8}$. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A.— lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn —; innych krajów koron. 66; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 $95\frac{3}{4}$. Pożyczka narodowa 78. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 347 fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. października.

Hr. Krasicki Piotr, z Rohatyna. — Hr. Starzyński Józef, z Mogielnicy.— Hr. Zabielski Józef, z Krakowa. — PP. Zurowski Antoni, z Nehrybki. — Pajączkowski Narc., c. k. komisarz obw., z Sambora. — Ciwiński Lucyan, z Nowego Sioła. — Ustrzycki Włodz., z Dubkowiec. — Kozłowski Anastazy, z Malawy. — Czermiński Julian z Glińska. — Papara Antoni, z Batiatycz. — Gnoiński Alexander, z Krasnego. — Linhard Antoni, c. k. radca kam. z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. października.

PP. Jełowicki Wenant, do Hodowic. — Suchodolski Leon, do Sassowa.— Wierzchowski Wincenty, do Kretowiec. — Melkowski Tadeusz, do Soroki. — Małecki Kajetan, do Skomoroch. — Torosiewicz Maurycy, do Ostrowa. — Klein Hipolit, c. k. przełozony powiatu, do Radziechowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. i 7. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	327.09	+ 5.8°	96.4	połud. wsch. sł.	pogoda
2 god. pop.	326.90	+ 19.6°	41.0	„ „	„
10 god. wie.	326.32	+ 10.8°	84.8	„ m.	„
6 god. zran.	325.80	+ 8.5°	85.9	południowy sł.	pochmurno
2 god. pop.	325.20	+ 17.2°	50.8	„ „	„
10 god. wie.	324 93	+ 12.2°	79.0	„ m.	„

T E A T R.

Dziś: Przedstaw. niemieckie: **„Die Gefangenen der Czarin"** i magiczne przedstawienie profesora pana Hermanna.

Jutro: Piąte przedstawienie pana Hermanna, profesora magii indyjskiej, oraz komedya z francuskiego P. P. Ancelot i Pawła Dandrè w 1 akcie: **„Artykuł 960 czyli darowizna."**

K R O N I K A.

Szczegóły ruchu handlowego w Austryi.

Wykazy urzędowe o ruchu handlowym w Austryi w roku 1851, zawierają w oddziele uwag powszechnych, następujące ważniejsze szczegóły:

Większy przywóz ryżu i większy spęd bydła rzeźniczego wyniknął po większej części przez umówione z księstwami Modeny i Parmy ułatwienie komunikacyi, według umowy nastąpił przywóz ryżu z tych państw w roku 1851 bez opłaty należytości, a spęd bydła rzeźniczego za znacznem zniżeniem cła.

Większy spęd owiec, kóz i t. d. w roku 1851 nastąpił prawie wyłącznie z księstw Naddunajskich do Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii i Banatu, gdzie po wypadkach w roku 1848 i 1849 znacznie zmniejszyła się liczba tych zwierząt, a przeto musiała być uzupełnioną.

Zwiększona potrzeba po fabrykach świec stearynowych spowodowała je sprowadzać łój z Turcyi.

Ciągle powiększający się przywóz oleju konopnego, lnianego, rzepakowego i oliwy palmowej wywołał rozwój industryi krajowej; w szczególności znajduje oliwa palmowa coraz większe zastosowanie przy fabrykacyi świec.

Większy przywóz płynów spirytusowych pochodzi z nieurodzaju kartofli i z zakazu produkowania wódki ze zboża, przeco wiele gorzelni musiało stanąć. Do większego przywozu przyczyniło się także w roku 1851 niepomyślne winobranie w Tyrolu i w królestwie lombardzko-weneckiem, następnie przyzwolone księstwom Modeny i Parmy ułatwienie cła przy wprowadzaniu do Austryi produktów tego rodzaju.

Powiększony przywóz win w roku 1851, wywołało również niepomyślne winobranie w królewstwie lombardzko-weneckiem; ale tylko nieznacznie przewyższa go dziesięcioletni rezultat przeciętny.

Że się tak niezmiernie powiększył obrót węgli kamiennych i brunatnych w przywozie z Istryi i Prus, następie w wywozie do Saksonii, należy najszczególniej przepisać otworzeniu przestrzeni kolei żelaznych w kierunku do Saxonii i Prus, następnie powiększonej żegludze parowej między Istryą, Dalmacyą i Wenecyą.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.